

Ουάσιγκτων, 27 Φεβρουαρίου 2026

Συνέπειες απόφασης Ανωτάτου Δικαστηρίου ΗΠΑ για δασμούς

Εν συνεχεία της Απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου των ΗΠΑ σχετικά με τους εισαγωγικούς δασμούς, παραθέτουμε τα κυριώτερα σημεία της, πεδίο εφαρμογής της καθώς και την νέα διαμορφούμενη κατάσταση.

Τι προβλέπει η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου

Στις 20/2/2026, το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ αποφάνθηκε με ψήφους 6–3 στην υπόθεση *Learning Resources, Inc. v. Trump*, 607 U.S. (2026), ότι ο Πρόεδρος δεν έχει την εξουσία να επιβάλλει δασμούς χρησιμοποιώντας ως νομική βάση τον Διεθνή Νόμο περί Έκτακτης Ανάγκης Οικονομικών Εξουσιών (IEEPA).

Ως γνωστόν, βάσει αυτού του νόμου, η αμερικανική κυβέρνηση κατά το προηγούμενο έτος, ανακοίνωνε κατά βούληση διαφορετικό ύψος δασμών ανά χώρα, που σε αρκετές περιπτώσεις άλλαζε σε σύντομο χρονικό διάστημα. Επίσης, με την απειλή της επιβολής δασμών, προχώρησε σε σύναψη εμπορικών συμφωνιών, στις οποίες με αντάλλαγμα την μείωση των δασμών, εξασφάλισε ανταλλάγματα είτε για την πρόσβαση των αμερικανικών προϊόντων στην συγκεκριμένη αγορά είτε για την εξασφάλιση σημαντιού ύψους αμέσων επενδύσεων στις ΗΠΑ.

Βασικά σημεία δικαστικής απόφασης

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η εξουσιοδότηση του IEEPA να «ρυθμίζει... τις εισαγωγές» δεν περιλαμβάνει την εξουσία επιβολής δασμών ή δασμών, καθώς το Σύνταγμα αναθέτει την εξουσία φορολόγησης αποκλειστικά στο Κογκρέσο. Ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου John Roberts τόνισε ότι οποιαδήποτε προεδρική επιβολή δασμών απαιτεί ρητή ανάθεση εξουσίας από το Κογκρέσο, την οποία το IEEPA δεν παρέχει. Συνεπώς,

Πεδίο Εφαρμογής Απόφασης Ανωτάτου Δικαστηρίου

Συνεπεία της απόφασης, ακυρώνονται οι «αμοιβαίοι» παγκόσμιοι βασικοί δασμοί, καθώς και συγκεκριμένοι δασμοί που σχετίζονται με την φαιντανόλη και οι οποίοι στόχευαν την Κίνα, το Μεξικό και τον Καναδά. Στην περίπτωση της ΕΕ, ο καταργηθείς αμοιβαίος δασμός ανερχόταν σε 15%.

Ωστόσο, δεν επηρεάζονται δασμοί που επιβάλλονται βάσει άλλων νόμων, όπως το Άρθρο 232 (εθνική ασφάλεια) ή το Άρθρο 301 (αθέμιτες εμπορικές πρακτικές).

Βάσει του Άρθρου 232 του Νόμου περί Επέκτασης Εμπορίου του 1962, παραμένουν σε ισχύ οι δασμοί ύψους 50% που έχουν επιβληθεί στις εξής κατηγορίες προϊόντων:

- Χάλυβας: σε όλα τα εισαγόμενα προϊόντα χάλυβα, εκτός από αυτά από το Η.Β. τα οποία παραμένουν επιβαρύνονται με 25%
- Αλουμίνιο: για όλες τις χώρες εκτός από το Η.Β
- Χαλκός: καλύπτει τα ημιτελή προϊόντα χαλκού και ορισμένα παράγωγα χαλκού. Εξαιρείται ο ακατέργαστος χαλκός και οι κάθοδοι χαλκού.
- Είδη οικιακής χρήσης: Καλύπτονται συγκεκριμένες κατηγορίες επίπλων, συμπεριλαμβανομένων των ντουλαπιών και των νιπτήρων κουζίνας και μπάνιου
- Οχήματα: ισχύει εισαγωγικός δασμός 25%

Ανακοίνωση Προέδρου Τραμπ

Αυθημερόν (20/2) με την έκδοση της απόφασης, ο Πρόεδρος Τραμπ επικαλέστηκε το Άρθρο 122 του Εμπορικού Νόμου του 1974, προκειμένου να επιβάλει έναν νέο καθολικό εισαγωγικό δασμό. Αρχικά τον προσδιόρισε σε 10% αλλά το επόμενο πρωινό τον αύξησε στο νόμιμο μέγιστο 15%. Αναγνώρισε ότι αυτή η νέα εξουσία είναι προσωρινή, καθώς διαρκεί έως 150 ημέρες και εν συνεχεία, για την παράτασή του απαιτείται απόφαση του Κογκρέσου.

Τι ισχύει

Εισαγωγικός δασμός 10%, και όχι 15%, ισχύει από τις 24/2/2026. Θα λήξει σε 150 ημέρες (περίπου στα τέλη Ιουλίου 2026) εκτός εάν παραταθεί από το Κογκρέσο. Ο δασμός ισχύει οριζόντια για όλες τις χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας και των λοιπών κρατών – μελών της ΕΕ. Ωστόσο, η αμερικανική διοίκηση μπορεί ανά πάσα στιγμή να αυξήσει τον δασμό σε 15%.

Εξαιρέσεις:

- 1) Είναι άγνωστο κατά πόσον θα διατηρηθούν οι εξαιρέσεις που είχαν γίνει για συγκεκριμένα προϊόντα, και συνεπεία τους αυτά είχαν μηδενικό δασμό, όπως ακτινίδια, ορισμένα κρίσιμα ορυκτά, φαρμακευτικά προϊόντα, ορισμένα ηλεκτρονικά είδη κλπ.
- 2) Συγκεκριμένες χώρες προστατεύονται είτε εν μέρει είτε πλήρως, μέσω υφιστάμενων εμπορικών συμφωνιών ή εξειδικευμένων εξαιρέσεων.

Καναδάς & Μεξικό: Τα προϊόντα που συμμορφώνονται με την USMCA εξαιρούνται από εισαγωγικό δασμό

Μέλη CAFTA-DR: Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και είδη ένδυσης από Κόστα Ρίκα, Δομινικανή Δημοκρατία, Ελ Σαλβαδόρ, Γουατεμάλα, Ονδούρα και Νικαράγουα εξαιρούνται.

Πώς υπολογίζεται ο δασμός 10%

Ο δασμός 10% υπολογίζεται επί της αξίας του τιμολογίου και είναι πρόσθετος, άρα προστίθεται στον δασμό που προβλέπεται από την Ρήτρα Πλέον Ευνοουμένου Κράτους - MFN. Επί παραδείγματι, εάν ένα προϊόν έχει δασμό MFN 3%, τότε ο συνολικός εφαρμοζόμενος συντελεστής γίνεται 13%.

Εκτιμάται ότι σύμφωνα με τις ισχύουσες τελωνειακές οδηγίες (CSMS), εάν ο δασμός MFN είναι ήδη 15% ή υψηλότερος, δεν εφαρμόζεται πρόσθετη επιβάρυνση. Ο προϋπάρχων συντελεστής MFN παραμένει ο συνολικός δασμός.

Για την εφαρμογή του πρόσθετου δασμού 10% έχει δημοσιευθεί η τελωνειακή οδηγία [«CSMS # 67844987 - Imposing Temporary Section 122 Duties»](#).

Επιστροφή πληρωμών για δασμούς

Συνεπεία της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, οι εταιρείες δικαιούνται σε επιστροφή των ποσών που κατέβαλαν, βάσει του ΙΕΕΡΑ, για την εισαγωγή προϊόντων τους στις ΗΠΑ έως 24/2, δεν καθορίστηκε όμως πώς θα γίνει η επιστροφή. Εκτιμάται ότι το αμερικανικό δημόσιο έχει εισπράξει τουλάχιστον \$160 δισ. από δασμούς αυτής της κατηγορίας.

Ωστόσο, η αμερικανική κυβέρνηση σαφώς δεν προτίθεται να δημιουργήσει μηχανισμό αυτόματης επιστροφής των ποσών αυτών. Αντιθέτως, έχει δηλώσει ότι η διαδικασία επιστροφής θα είναι μακρά και μόνον μετά από απόφαση είτε του Διεθνούς Εμπορικού Δικαστηρίου είτε των κατώτερων δικαστηρίων, μετά κατάθεση σχετικής αγωγής. Πολλές μεγάλες εταιρείες που είχαν απαιτήσεις εκατομμυρίων δολλαρίων έχουν ήδη καταθέσει τέτοιες αγωγές, προεξοφλώντας την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου και θέλοντας να κατοχυρώσουν τις απαιτήσεις τους.

Εκτιμούμε ότι για πολλές εταιρείες, μικρού και μεσαίου μεγέθους, το κόστος της νομικής διεκδίκησης θα είναι απαγορευτικό. Αγωγές μπορούν να καταθέσουν μόνο οι εταιρείες εισαγωγής που κατέβαλαν τους δασμούς και όχι οι εταιρείες εξαγωγής.

Όπως είθισται στην αμερικανική αγορά για κάθε είδους απαιτήσεων, αυξάνεται γοργά ο αριθμός των επενδυτικών εταιρειών που αγοράζουν απαιτήσεις από δασμούς σε τιμή 20 έως 40 σεντς για απαίτηση ενός δολλαρίου. Ωστόσο, συνήθως, πρέπει οι απαιτήσεις μίας εταιρείας να είναι άνω των \$10 εκ. Επομένως, για μικρότερες απαιτήσεις, απομένει μόνο η δικαστική διεκδίκηση.

Συνέπειες για τα ελληνικά προϊόντα

Για προϊόντα προέλευσης ΕΕ, ο ανταποδοτικός δασμός έως τις 24/2 ανερχόταν σε 15%, ανεξαρτήτως ύψους του δασμού MFN, γιατί ήταν αυτοτελής και όχι πρόσθετος.

Από 24/2, ο πρόσθετος δασμός για προϊόντα προέλευσης ΕΕ είναι 10% συν τον δασμό MFN. Συνεπώς, όφελος υπάρχει για προϊόντα που έχουν δασμό MFN 0%-4,99%. Προϊόντα με δασμό MFN ίσο με 5% δεν θα έχουν αλλαγή. Προϊόντα με δασμό MFN ανώτερο του 5%, θα έχουν μεγαλύτερη επιβάρυνση απ' ό,τι είχαν έως 24/2.

Δεδομένου ότι για την συντριπτική πλειοψηφία των εισαγωγών στις ΗΠΑ ο δασμός MFN ήταν μηδενικός, εκτιμούμε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των ελληνικών προϊόντων θα έχει εισαγωγικό δασμό στις ΗΠΑ ύψους 10% και πάντως χαμηλότερο του 15% που αντιμετώπιζε έως τις 24/2.

Συντάκτης: Διονύσης Πρωτοπαπάς, Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Β'